

Power Series

Let $(a_n)_{n \geq 0} \subseteq \mathbb{R}$ be a sequence of real numbers. A **power series** is series of functions of the form:

$$\sum_{n \geq 0} a_n x^n,$$

with the convention that the first function in this series, is the constant function a_0 . Thus, for a given $x_0 \in \mathbb{R}$, we get the following series of real numbers

$$\sum_{n \geq 0} a_n x_0^n = a_0 + a_1 x_0 + a_2 x_0^2 + \dots + a_n x_0^n + \dots$$

A point $x_0 \in \mathbb{R}$ is called a **convergence point** of the series of real numbers $\sum_{n \geq 0} a_n x_0^n$, is convergent, thus

$$\sum_{n=0}^{\infty} a_n x_0^n \in \mathbb{R}.$$

The set of all convergence points is said to be **the convergence set of the power series** and is denoted by

$$\mathcal{C} = \left\{ x_0 \in \mathbb{R} : \sum_{n=0}^{\infty} a_n x_0^n \in \mathbb{R} \right\}.$$

Recall that for each power series

$$0 \in \mathcal{C},$$

due to the fact that

$$\sum_{n=0}^{\infty} a_n 0 = a_0 \in \mathbb{R}.$$

The convergence radius of the power series is

$$R = \frac{1}{\lambda} \quad \text{unde} \quad \lambda = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|a_{n+1}|}{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|}.$$

According to Cauchy-Hadamard's theorem

$$(-R, R) \subseteq \mathcal{C} \subseteq [-R, R].$$

The particular cases

$$x = -R \quad \text{and} \quad x = R$$

must be analyzed separately in order to determine exactly $\mathcal{C}$.

Determine the convergence radius and the convergence set for the following power series **Exemplul 1:**

$$\sum_{n \geq 0} x^n.$$

Rezolvare:

$$\lambda = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|a_{n+1}|}{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{1} = 1 \implies R = 1.$$

For $x = 1$, the series of real numbers $\sum_{n=0}^{\infty} 1 = \infty$, is divergent, thus $1 \notin \mathcal{C}$.

For $x = -1$, the series of real numbers $\sum_{n \geq 0} (-1)^n$ does not have a sum, due to the fact that the sequence of partial sums is constantly oscillating between 1 and 0, therefore $\nexists \lim_{n \rightarrow \infty} (-1)^n$. Astfel $-1 \notin \mathcal{C}$. În concluzie

$$\mathcal{C} = (-1, 1).$$

Remark: The power series may be written as developed around another point in $\mathbb{R}$, case in which they are stated as

$$\sum_{n \geq 0} a_n (x - x_0)^n.$$

In such a case the convergence radius is computed accordingly to the algorithm above. Pentru aceste cazuri raza de convergență se calculează exact după modelul de mai sus. Singura diferență apare la formularea mulțimii de convergență, astfel;

$$(x_0 - R, x_0 + R) \subseteq \mathcal{C} \subseteq [x_0 - R, x_0 + R].$$

Cazurile în care $x = x_0 - R$ și $x = x_0 + R$ trebuie analizate separat pentru a preciza cu exactitate mulțimea de convergență.

Exemplul 2 :

$$\sum_{n \geq 1} \frac{(-1)^n}{n(2n+1)} (x+2)^n.$$

Rezolvare: Seria de puteri este dezvoltată în jurul punctului $x_0 = -2$, iar șirul care o generează este $(a_n)_{n \geq 1}$, având termenul general

$$a_n = \frac{(-1)^n}{n(2n+1)}, \quad \forall n \in \mathbb{N}.$$

Calculăm

$$\lambda = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|a_{n+1}|}{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{(n+1)(2n+3)}{n(2n+1)} \right| = 1 \implies R = \frac{1}{1} = 1.$$

Deci

$$(-2-1, -2+1) = (-3, -1) \subseteq \mathcal{C}.$$

Verificăm pe rând capetele intervalului de convergență.

Pentru $x = -3$, seria de numere reale

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n(2n+1)} \cdot (-1)^n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n(2n+1)} \sim \sum_{n \geq 1} \frac{1}{n^2},$$

care este convergentă, deci $-3 \in \mathcal{C}$.

Pentru $x = -1$, seria de numere reale $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n(2n+1)} \cdot (1)^n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n(2n+1)}$ este o serie alternată. Deoarece şirul de numere reale $\left(\frac{1}{n(2n+1)}\right)_{n \geq 1}$ este descrescător, cu limita 0, din criteriul lui Leibniz, rezultă că avem convergenţă, astfel, $-1 \in \mathcal{C}$.

În concluzie

$$\mathcal{C} = [-3, -1].$$

Exerciţiul 1: Determinaţi mulţimea de convergenţă pentru următoarele serii de puteri:

$$a) \sum_{n \geq 0} (n+1)^n x^n \quad b) \sum_{n \geq 0} \frac{1}{n} x^n \quad c) \sum_{n \geq 0} \frac{(-1)^n}{n} x^n \quad d) \sum_{n \geq 0} \frac{1}{n(n+1)} x^n \quad e) \sum_{n \geq 0} \frac{1}{n!} x^n \quad f) \sum_{n \geq 0} n! x^n.$$

Integrale

Exerciţiile următoare sunt menite să vă ofere o recapitulare substanţială a tehnicilor de integrare deprinse în liceu: (integrare prin părţi, schimbare de variabilă). Pentru unele dintre ele, va trebui să folosiţi așa-numitele substituţii ale lui Euler”. Acestea se aplică atunci când în funcţia de integrate se întâlneşte un radical de forma

$$\sqrt{ax^2 + bx + c}.$$

Se va trece la integrale în funcţie de noua variabilă t , făcând una din următoarele substituţii

$$\sqrt{ax^2 + bx + c} = \begin{cases} \sqrt{ax} + t & \text{dacă } a > 0 \\ xt + \sqrt{c} & \text{dacă } c > 0 \\ t(x - x_0) & \text{dacă } x_0 \text{ este o soluţie a ecuaţiei } ax^2 + bx + c = 0. \end{cases}$$

Exerciţiul 1

Să se calculeze:

$$a) \int \frac{2x-1}{x^2-3x+2} dx, \quad x \in]2, +\infty[;$$

$$b) \int \frac{4}{(x-1)(x+1)^2} dx, \quad x > 1;$$

$$c) \int \frac{1}{x^3 - x^4} dx, \quad x > 1;$$

$$d) \int \frac{2x+5}{x^2+5x+10}, \quad x \in \mathbb{R};$$

e) $\int \frac{1}{x^2 + x + 1}, x \in \mathbb{R}.$

Exercițiul 2:

Să se calculeze:

a) $I = \int \frac{1}{\sqrt{x+1} + \sqrt{x}} dx, x \in]0, +\infty[;$

b) $I = \int \frac{1}{x + \sqrt{x-1}} dx, x \in]1, +\infty[.$

Exercițiul 3:

Să se calculeze:

a) $I = \int \frac{1}{1 + \sqrt{x^2 + 2x - 2}} dx, x \in]\sqrt{3} - 1, +\infty[;$

b) $I = \int \frac{1}{(x+1)\sqrt{-4x^2 - x + 1}} dx, x \in]\frac{-1 - \sqrt{17}}{8}, \frac{\sqrt{17} - 1}{8}[.$

Exercițiul 4

Să se calculeze:

a) $\int_1^2 \frac{1}{x^3 + x^2 + x + 1} dx;$ b) $\int_1^3 \frac{1}{x(x^2 + 9)} dx;$

c) $\int_{-1}^1 \frac{x^2 + 1}{x^4 + 1} dx;$ d) $\int_{-1}^1 \frac{x}{x^2 + x + 1} dx.$

Exercițiul 5:

Să se calculeze:

$$\begin{array}{ll}
a) \int_{-3}^{-2} \frac{x}{(x+1)(x^2+3)} dx; & b) \int_0^1 \frac{x+1}{(x^2+4x+5)^2} dx; \\
c) \int_1^2 \frac{1}{x^3+x} dx; & d) \int_0^2 \frac{x^3+2x^2+x+4}{(x+1)^2} dx. e) \int_0^1 \frac{1}{(x+1)(x^2+4)} dx; \\
f) \int_2^3 \frac{2x^3+x^2+2x-1}{x^4-1} dx; & g) \int_0^1 \frac{x^3+2}{(x+1)^3} dx.
\end{array}$$

Exercițiul 6:

Să se calculeze:

$$\begin{array}{ll}
a) \int_{-1}^1 \frac{1}{\sqrt{4-x^2}} dx; & b) \int_0^1 \frac{1}{\sqrt{x^2+x+1}} dx; \\
c) \int_{-1}^1 \frac{1}{\sqrt{4x^2+x+1}} dx; & d) \int_2^3 \frac{x^2}{(x^2-1)\sqrt{x^2-1}} dx.
\end{array}$$

Exercițiul 7:

Să se calculeze:

$$\begin{array}{ll}
a) \int_2^3 \sqrt{x^2+2x-7} dx; & b) \int_0^1 \sqrt{6+4x-2x^2} dx; \\
c) \int_0^{3/4} \frac{1}{(x+1)\sqrt{x^2+1}} dx; & d) \int_2^3 \frac{1}{x\sqrt{x^2-1}} dx.
\end{array}$$

Exercițiul 8:

Să se arate că:

$$a) 2\sqrt{2} < \int_{-1}^1 \sqrt{x^2+4x+5} dx < 2\sqrt{10};$$

$$b) e^2(e-1) < \int_e^{e^2} \frac{x}{\ln x} dx < \frac{e^3}{2}(e-1).$$